

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 12. maj 2015
Kontor: Sikkerheds- og
Forebyggelseskontoret
Sagsbeh: Christian Lundgaard
Madsen
Sagsnr.: 2015-0030-3482
Dok.: 1602030

FORELØBIG BESVARELSE

Hermed sendes foreløbig besvarelse af spørgsmål nr. 811 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 9. maj 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF), Simon Emil Ammitzbøll (LA), Karsten Lauritzen (V), Mai Mercado (KF).

Mette Frederiksen

/

Rikke-Louise Ørum Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 811 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oversende alle papirer, der forefindes om jødernes sikkerhed under og efter terrorangrebet i København, herunder dokumenter der er udvekslet mellem Justitsministeriet, Statsministeriet, PET, politiet og andre relevante myndigheder?”

Foreløbigt svar:

Justitsministeriet er ved at fremfinde og gennemgå dokumenter, som er omfattet af det stillede spørgsmål, og vil vende tilbage med en endelig besvarelse af spørgsmålet, når gennemgangen er afsluttet.

For så vidt angår spørgsmålet om tidsforløbet fra angrebet ved Krudttønden den 14. februar 2015, indtil etableringen af den faste bevogtning ved synagogen i Krystalgade – som har været genstand for særlig opmærksomhed – kan foreløbigt oplyses følgende:

1. I forlængelse af angrebene traf rigspolitichefen som bekendt beslutning om, at der skulle udarbejdes en evaluering af myndighedsindsatsen forud for og i forbindelse med terrorhændelserne den 14. og 15. februar 2015. Den 19. februar 2015 fremlagde regeringen sin terrorpakke, hvoraf det også fremgår, at myndighederne vil foretage en evaluering af indsatsen.

Formålet med evalueringen af myndighedsindsatsen har været dels at få et så præcist billede som muligt af, hvad der skete forud for og i forbindelse med selve hændelserne, dels at danne et solidt og velbelyst grundlag for beslutninger om nye tiltag, som kan styrke myndighedernes indsats over for terror.

Der har siden hændelserne den 14. og 15. februar 2015 været rejst en række spørgsmål i medierne mv. om det nærmere hændelsesforløb. Det er min opfattelse, at jeg som justitsminister bør træffe beslutninger på baggrund af de fakta, der kommer fra myndighederne – og ikke på baggrund af mediehistorier. Derfor har jeg afventet myndighedernes evaluering, da der ellers ville være risiko for, at løsrevne oplysninger og antagelser om, hvad der måtte eller ikke måtte være foregået, senere kunne vise sig ikke at være retvisende og fyldestgørende. Nu har vi så myndighedernes evaluering, som blev offentliggjort den 6. maj 2015.

Hvad angår etableringen af den faste bevogtning ved synagogen i Krystalgade fremgår det af myndighedernes endelige evaluering af 4. maj 2015, at PET den 14. februar 2015 ca. kl. 18.42 telefonisk meddelte til Vagtcentralen i Københavns Politi, at PET anbefalede, at der blev etableret fast bevogtning ved synagogen hurtigst muligt og frem til arrangementets afslutning kl. 02.00. Det fremgår videre af evalueringen, at arrangementet i synagogen startede kl. 19.00, og at den faste bevogtning blev iværksat kl. 19.22.

Det fremgår bl.a. af evalueringen, at læringen fra forløbet, herunder den tid der gik, inden PET anbefalede den faste bevogtning af synagogen, viser, at det er afgørende, at der i PET findes klare, systematiske og metodiske koncepter for – på baggrund af situationsbilledet og umiddelbart efter en hændelse – at kunne opstille hypoteser om mulige sekundære mål med henblik på en øjeblikkelig iværksættelse af de nødvendige modforanstaltninger. På baggrund af erfaringerne fra angrebet iværksættes i PET en gennemgang af koncepterne for operationsstyring og -metode, herunder med inddragelse af national og international fagkundskab på efterretnings- og sikkerhedsområdet med henblik på styrkelse og optimering af PET's interne procedurer og arbejdsgange. Gennemgangen forventes afsluttet efter sommerferien 2015.

2. I forbindelse med offentliggørelsen onsdag 6. maj 2015 af evalueringen af myndighedsindsatsen konstaterede jeg på pressemødet, at evalueringen gør det muligt at stille skarpt på en række konkrete tidspunkter, og at tidslinjen viser, at der ikke var etableret fast bevogtning ved synagogen, inden arrangementet startede. Jeg konstaterede endvidere, at der gik godt tre timer fra angrebet på Krudttønden, til PET anbefalede fast bevogtning ved synagogen, og at den faste bevogtning ved en række yderligere jødiske institutioner blev etableret godt seks timer efter, at bevogtningen var etableret ved synagogen.

Jeg anførte, at det er for lang tid – også i lyset af den viden og trusselsvurdering omkring det jødiske mindretal, som PET selv havde – og bemærkede, at den tidslinje ikke svarer til det billede, vi fik i dagene efter angrebet. Jeg anførte videre, at det ikke er tilfredsstillende, men at det er vigtigt at konstatere, der i dag er etableret fast bevogtning ved en række jødiske institutioner.

3. I forbindelse med offentliggørelsen af evalueringen er der rejst spørgsmål om, hvilke konkrete oplysninger der er tilgået regeringen,

herunder i regeringens sikkerhedsudvalg. Desuden har der været spurgt ind til grundlaget for statsministerens udtalelser til den udenlandske presse mandag den 16. februar 2015.

Der kan af principielle grunde ikke oplyses nærmere om, hvad der er passeret på fortrolige møder, herunder møder hvor regeringen og partiledere er blevet briefet om sikkerhedsspørgsmål af de relevante myndigheder.

Men som det fremgik af mine bemærkninger på pressemødet den 6. maj 2015, svarer den tidslinje, som er blevet kortlagt ved evalueringen, ikke til det billede af tidsforløbet, som regeringen fik i dagene efter angrebene.

Herudover kan det oplyses, at der den 16. februar 2015 var en mailkorrespondance mellem Justitsministeriet og PET, som vedlægges (bilag 1).

Som det fremgår, sendte Justitsministeriet kl. 17.15 følgende citat fra statsministerens pressemøde til PET:

”»Sikkerheden var blevet styrket efter Paris. Og som en del af standardproceduren øgede man sikkerheden ved synagogen i Krystalgade, så snart angrebet skete lørdag. Og det vi så lørdag, understregede, at vi har sikkerheden på plads. Det står klart, når man går i detaljer med hændelserne, at havde vi ikke haft sikkerheden på plads, kunne det være endt meget værre. Vi var heldige,« siger Helle Thorning-Schmidt (S) mandag under et pressemøde for den udenlandske presse i Statsministeriet.”

Som det fremgår af korrespondancen, fremkom PET ikke i sit svar kl. 17.29 med bemærkninger til sætningen om, at man som en del af standardproceduren øgede sikkerheden ved synagogen i Krystalgade, så snart angrebet skete lørdag.

For så vidt angår det, som PET anfører i svaret, om, at første sætning (om at sikkerheden var blevet styrket efter Paris) ikke er retvisende, bemærkes det, at PET i forlængelse af mailen telefonisk over for Justitsministeriet forklarede, at efterretningstjenesten ikke havde ændret på tilsynsniveauet, der allerede var på det højeste niveau (niveau 5).

Det kan i den forbindelse oplyses, at PET i en række tilfælde udarbejder anbefalinger om konkrete sikkerhedsforanstaltninger på baggrund af

tjenestens trusselsvurderinger. Det gælder i forhold til relevante objekter (lokaliteter) og konkrete arrangementer. Det kan bl.a. være anbefalinger om politimæssigt tilsyn. Politimæssigt tilsyn kategoriseres fra niveau 1-5, hvoraf 5 er det højeste niveau. Der henvises i den forbindelse til evalueringens side 44.

Som det videre fremgår heraf, består politimæssigt tilsyn primært af kørende patruljering, men kan – alt efter niveau – også omfatte andre former for tilsyn.

De enkelte tilsynsniveauer udgør en ramme. Og inden for de enkelte niveauer kan der være variationer i den praktiske udførelse af tilsynet, som udføres af politikredsen. Det er altså muligt for politikredsen – i dette tilfælde Københavns Politi – at intensivere udførelsen af det politimæssige tilsyn inden for den ramme, som PET har anbefalet. Som anført på evalueringens side 47, kan politikredsen ikke af egen drift beslutte at nedjustere tilsynet til et niveau, der er lavere end det, PET anbefaler.

Som det fremgår af evalueringens side 48, anbefalede PET allerede før angrebene i Paris tilsyn på niveau 5 ved en række lokaliteter med tilknytning til det jødiske samfund. Der blev således allerede inden angrebene i Paris udført tilsyn på niveau 5 ved bl.a. synagogen i Krystalgade.

Men som det også fremgår af evalueringen (side 48-49), var det allerede umiddelbart efter hændelserne i Paris den 7. januar 2015 efter drøftelse mellem PET og Københavns Politi besluttet, at det kørende tilsyn med niveau 5 objekterne i politikredsen, herunder de jødiske objekter, skulle intensiveres yderligere. Dette var iværksat umiddelbart. Det fremgår endvidere af evalueringen (side 51), at Københavns Politi havde intensiveret tilsynet ved blandt andet synagogen i Krystalgade yderligere efter hændelserne i Paris.

4. Det kan endvidere oplyses, at Rigspolitiet kort tid før statsministerens pressemøde den 16. februar 2015 kl. 13.29 sendte en mail til Københavns Politi med overskriften ”Haster: info til brug for statsministerens pressebriefing kl. 14.30” og følgende spørgsmål:

”Jeg er blevet ringet op af Justitsministeriet i dag, som spørger, om der var andre til stede foran synagogen, da den jødiske vagt og de to polititjenestemænd blev skudt?”

Mailen vedlægges (bilag 2).

Umiddelbart før statsministerens pressemøde videresendte Justitsministeriet kl. 14.24 følgende svar fra Københavns Politi (modtaget via Rigspolitiet kl. 14.20) til Statsministeriet:

”Vi kan med den kort frist oplyse, at det af disponeringsskemaer fremgår, at der ca. kl. 19.30 blev disponeret 2 patruljer med i alt 5 mand til fast bevogtning ved/i umiddelbar nærhed af Synagogen i Krystalgade. Hertil kommer yderligere patruljer, der var disponeret til steder tæt på, som f.eks. Nørreport og strækningen Nørregade-Nørreport. Eftersom patruljerne løbende afløser hinanden kan vi ikke uden en mere omfattende undersøgelse se præcis, hvem som var til stede på tidspunktet for skudepisoden, men der er ikke grund til at tro, at der var skruet ned på ressourcen.”

Mailen vedlægges (bilag 3).

Som det fremgår, angik spørgsmålet tilstedeværelsens omfang på tidspunktet for angrebet ved synagogen og ikke spørgsmålet om starttidspunktet for bevogtningen ved synagogen, som først er kortlagt til kl. 19.22 i forbindelse med evalueringen. Statsministeriet har oplyst, at da mailen fra Justitsministeriet blev modtaget få minutter før pressemødet, blev den aldrig undergivet nærmere behandling i Statsministeriet. I Justitsministeriet blev mailen bortset fra videresendelse til Statsministeriet ligeledes ikke undergivet yderligere behandling. Da spørgsmålet som sagt angik polititilstedeværelsen på tidspunktet for angrebet ved synagogen, blev svaret i øvrigt af den pågældende sagsbehandler alene læst i denne kontekst.

5. Justitsministeriet havde i perioden frem til, at evalueringen blev afleveret til ministeriet den 4. maj 2015, en løbende dialog med de involverede myndigheder om evalueringen med henblik på at sikre, at alle relevante spørgsmål omkring forløbet blev belyst. I den forbindelse afholdt medarbejdere fra Justitsministeriets departement i tiden fra den 16. april 2015 i alt ni møder med repræsentanter fra de involverede myndigheder, hvor medarbejdere fra departementet bl.a. havde lejlighed til at læse skitser og udkast. På møderne blev bl.a. vigtigheden af at kortlægge og tidsfæste forløbet mellem angrebet ved Krudttønden og etableringen af den faste bevogtning ved synagogen så præcist som muligt i evalueringen understreget fra ministeriets side.

Jeg fik den 30. april 2015 – torsdag før Store Bededag – en mundtlig orientering om evalueringens nedslagspunkter, herunder om tidsforløbet i forbindelse med etableringen af bevogtningen ved synagogen, og jeg så først beskrivelsen af det samlede forløb, da evalueringen blev afleveret den 4. maj 2015.